

سرحد: شهبندر زاده فلهلی

احمد حلمی

محل ادارہ سی:

جفال اوغلندہ « حکمت » ادارہ خانہ سیددر .

حکمہ مقرون، اغراضدن سالم افکار ومقالاتہ صحیفہ لرلر من آجیقدر .

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخہ لر ایکی، غروشددر .

« HIKMET »

Journal ture, quotidienet politique

DIRECTEUR-PROPRIETAIRE:

A. HILMY CHEHBENDER



ادارہ مدیری: فلهلی

محمد زھفی

اشترا بدلی:

برسنه لکی ۹۵، آلی آبلنی ۵۴ غروشددر .

پوستہ اتحادینہ داخل مالک اجنبیہ ایچون قرق فراتقدر .

اعلانات ایچون ادارہ مدیریہ کوروشمک لازمدر .

ABONNEMENT

un an : 95 piastres et six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

نسخہ سی: ۱۰ پارہدر

حقیقہ خادم یوی غزہدر

نسخہ سی: ۱۰ پارہدر

باصحابیہ

عجبا چیلدیردیری؟

یوقسہ ہر جلدن بیک دانہ معنای جیقار؟

« خالیو کہ ناظم پاشا ایله کامل پاشا اونی ایستکلری کی اویروب چوروب ادارہ ایدیورلر، دونکی «طنین»

دونکی طنینی او قودیمغز وقت، سرنامہ مزنی تشکیل ایدن ایکی جملہ فی صرف ایتمکده مضطر قالدق . جاهد بکله لطیف فکری بک آوہ سندہ درت سندر بر مبارزہ دوام ایدیور، شیمدیک بو مبارزہ، جاهد بک مغلوبیتہ نتیجہ لندیکی ایچون فضیله جہ قیامی، اونک ہر دیدیکی یا ککش وعکی آ کلامی امور طبیعہ دنددر .

لکن ہر کس بیلور کہ لطیف فکری بک، ارکان اشتلافدن اولقلہ برابر، اشتلاف، شرکت کی بر انحصار ہیئتہ مالک اولمادیندن، اونک ہر فکری مطلقا حریت و اشتلاف فرقه سنک فکری اصیالاماز، بنابرین مکتب چوچقلرینک رقابتی ا کدیر بر صورتلہ :

— لطیف فکری بک بویله دیدی !

زمن مہسیلہ اشتلافی اتمام، منطقہ برشیدر لکن منطقہ لرلک اک بویوکی بالادہ کی مقبیس جملہ دردر . ناظم پاشا ایله کامل پاشا، غازی پاشانی اویروب چوروب ادارہ ایدیورمش ! ایشتہ بوکا قہقہ لرلہ کولمہ لک قابل دکل . قایبہ، بر اشتلاف قایبہ سی ایش ! ایشتہ شایان تبسم بر فکر دہا .

برکہ ہیئت وکلانی تشکیل ایدن ذواتہ باقلیرسہ، بویله برادعاہ طنین و بیورلرینک دکل، فی طرف لرلہ اشتلافچیلرک شکایتہ حق لری اولدینی تسلیم ایدیلر .

کامل پاشا حضرتلری اولسون، ناظم پاشا حضرتلری اولسون، اسکی استبداددہ اولدینی کی شرکت انحصاریہ دخی سرفر وایتیہ جک مزیندہ مستقل الوجدان رجال محترمہ دن اولدقلری ایچون شرکت بنیدکانندن ماعداد بوتون علمک مظهر حرمت و تکریم ایددرلر .

اشتلافچیلر، بواکی رجل دولتی تکریم ایتہ مک ایچون برسبہ مالک اولمادقلری حالہ کندیلرہ ابراز حرمت ایچون بر محبوری و جدانیہ حسن ایددرلر . لکن بوندن نہ معنا جیقار ؟ عجبا شرکتہ قارشی استقلالی محافظہ ایدنلر ؟ دیگر بر فرقہ قارشی بواسطہ قتالندن استعفا ایدرلری ظن اولونیور ؟ بویله ایسہ بک بدلاجہ دوشونیلیور و ہر ایکسینک ترجمہ حالی اونودیور دیمکدر .

حالبو کہ محمود بخار پاشا ایله عدلیہ ناظری بک و ہلہ اتحاد فرقہ سی طرفندن مجلس رئیس نانیدکنہ انتخاب ایدلش اولان اوقاف ناظری محمد پاشانک، مذکور فرقہ ایله قطع علاقہ ایدوب ایتمک لری مجھول اولدینندن بویولہ بر شکایتہ حق، اولان وارسہ اوہ فی طرف لرلہ اشتلافچیلردر .

شیمدیکی ہیئت وکلانک حین تشکندہ، اتحادچیلر، صو کہ قدرلری اونیا یارق، کامل پاشاہ نزد شاہانہ دہ بیلہ افتزادن چکینہ مشہر

و ہیئتہ حسین حلی پاشانی ادخالہ موفق اولشاردی پاشای مشارالہ، فی الواقع مجلسک مذاکراتی تعویقہ اوغیر ایدیوردی . لکن کامل و ناظم پاشا لر حضرتانہ عطف ایدیلن دوغری می در ؟ اگر مشارالہما، صدراعظم پاشا حضرتلری اویروب چوویرمک کی برحر کتندہ بولونسہ لر دی، اولاہیت وکلادن بالادہ عرض ایتدیکمز ذواتی جیقار عالم لری لازم کلردی .

بوراسنی طنین محرر لری بیلیر . لکن مقصدہ صدراعظم، پاشا حضرتلرینک عزت نفس لری جریحہ دارر ایتمکدہ جالہ شارق ہیئت اعضای آرا سندہ کی توددی اخلا در . طنین سر محررینک بوا بدہ مراجعت ایتدیکی چارہ، محلہ قہوہ لرندہ ارباب صفوئی بر برینہ دوشورمک ایچون من القدیم مراجعت ایدیلن بر اصول ایسہ دہ بونک غازی، کامل و ناظم پاشا لر حضراتی کی امور دولت و ملتندہ اصرار حیات ایتملر اوزہ رینہ ہیچ بر تانییری اولماز .

لکن حقیر لک اک بویوکی، کندی سوء حرکتلرینک نتیجہ ضروری سی اولان احوالہ، ہیئت وکلانک طرفندن بولونایلن مقدمہ چارہ سی، اشتلافه عطف ایدیلر دی . اشتلاف ہنوز موقع اقتدارارہ کجاییکی ایچون، نہ کندیلرینک وندہ شیمدیک ہیئت وکلانک حرکتندن ناصل مسئول اولولور .

طنین لک مقالہ ندہ برقچ اعجوبہ دہا وار . حربیہ ناظرلر سابقہ مک مسویندن بعض کوچوک ضابطان حضورندہ بر مامور متاہسہ ایندیکنی بیلمہ یں یوققدر . عجبا ہر حربیہ ناظر فی بویلہ می قیاس ایدیورلر ؟

خلاصہ کاران ضابطان، ناظرلرینہ قارشی بویوک بر اعتقاد بسلہ دکرندن، اونک نظارتہ کچمہ سیلہ برابر، کندیلری وظیفہ اصلیلرینہ عودت ایتدیلر . بوندن، طنین فوق العادہ ممنون قاللی در . زیر بویوک بوسو کہ اشتلاف تاریخیہ سی یازیلیرسہ بویوک کون هدف افرایتمکدن چکینمک لری ناظم پاشاہیلک چوق مدیون اولدقلری آ کلارلر . لکن ہر کسکی حیرتہ دوشورمک جہت، اردوئی سیاستہ مالہ ایدنلرک بونی باشقلرینہ عطف ایتدیلر دی . دورت سندہ، اتحادک مجامع قواسمی ضابطلرک ادارہ ایتدیکنی بیلمہ یں یوققدر . مرمر خصلقلرہ ورنجیہ قدر اکثری وظائف فوالمالہ، ضابطلرہ تحمیل ایدیور دی . انتخابی ادارہ ایدنلرک برقم مہمی دہ نہ ضابطان ایدی . شو حالہ بوقاحتی ناصل اولوردہ باشقلر لری عطف ایدیورلر ؟

اردودہ دہ کی اخوق بوزان کیمدر ؟ بعض بیکیا بیلری والی و منصرف یان، دیگرلری چوراق صحیحہ لر دہ یاری آج یاری طوق برافان کیماردر ؟ بعض ضابطانہ مرخص وسائرہ کی علاوہ وخصصوصی مأموریتلر وسیلہ سیلہ بک کنیش بر معیہ معیشت تأمین ایدوبدہ اولنرہ امثال اولانلرہ یاسیاسہ لرلہ وسعت معیشتدن محرومیتہ قاتلامق و یا غیبا خوددہ منسوبین دفترینہ یازلق یونای کوستہ رنلر کر کیملردر .

طنین لک صو کہ اتہامی چوق بویوکر . اگر اشتلاف و حریت ارکانی ایچندہ وطن اندیشہ سی اونی وایہرق یالکز سندلیہ حرصیلہ متحس اولان وارسہ، مولا بویلہ لر لغت

ایستین . طنین، بوراسنی اثبات ایدہ بیلیرسہ، ہیمن اولہ سنہ لغتہ حاضرز .

لکن طنین اثبات ایتمہ لی در . اشتلاف و حریت فرقہ سنک، ارکانندن برینک ویا بر قاجیک وطنک انقسام و اضحالہ جالشدینفی اثبات ایلہ یں یوقسہ اشتلاف و حریتلہ تشریک مساعی ایدنلری نہ صلاحیتلہ وطن دشمنی عد ایدیور ؟ بویلہ برعزو، ہیچ برقل ایلہ اثبات ایدیلہ مزسہ، داناسدر . اثبات ایدرسہ او وقت، بویوک بروطفہ ارشاد یامش اولور . واقعا حکومتی جفتلک، نظارتلری تمکک عد ایدنلرک سقوطی آرزو ایدلی . لکن بویلہ بر آرزو، وطن پرورانہ بر فکر در . اشتلاف فرقہ سی اکثری قازانیرسہ، بالطبع کندی، معتدلہ لرلہ ادارہ حکومتی دوشونہ جکدر بویر حق مشروطی در . لکن بر جانی لک آئندن بر بر معصومی قور تارانہ :

« سن بونی حق رضای ایچون قور تارما داک، مقصدک شودر، بودر، دیمک دوغری می در؟ بر جانی لک آئندن بر معصومی قور تاق، اساساً بر حرکت عالیجنابانہ در . قور تاران، بوندن بر حصہ مفخرت بکلر سہ، بچادر . ہر فصل غیر برکتک کلمہ کدہ معیوب اوماز و الحاصل، طنین لک وایشتہ حقیقی چہرہ سیلہ حریت و اشتلاف جہ سیلہ بتیردیک مقالہ دہ، کندی یوزنی آیتہ دہ کوروب بر عفریت رسی یامش، لکن بو عفریت یا ککش بر آد طاقشدن طنین لک دیدیکی چہرہ، خدا بیلیرا، شرکت انحصاریہ لک چہرہ سی در .

کندی باشقاسی ظن ایدہ جک قدر تہورہ دوشلر، آلاماق ایچون، بونلرینہ، ہقبہ کی، برر جاک طاقسلر قنا اولماز . باشقلری آلاماق مجتہ کنجہ ! مانی بودر جہ بدلافرض ایدنلر دکرہ بدلافدرلر .

تلخ افنا قلمی

صربستان مانورہ لری بلغراد ۱۸ ایلول — (غائبہ لرلودہ خصوصی تلخ افنا قلم) صربستانک سنوی بیوک مانورہ لری بوسنہ اجرا اولتیہ جقدر . یالکز صحرا تلغلی اجرا ایدیلہ جکدر .

ایران احوال طهران ۱۸ — (غائبہ لرلودہ خصوصی تلخ افنا قلم) حکومت عسکری اصلا مقاومتہ تصادف ایتمکسز کرمانشاهی اشغال ایتلردر . سالارالدولہ فرار ایتددر . خبر السلطانہ قریباً شیراز اوزرینہ بریاضین اجرا ایدہ جکندن اصطفا ندہ عسکر طویلاقدہدر .

بلغار - صرب - یونان اشتلاف ویاہ ۱۹ — آلمک مانیہ جایتون غزہ سنک لوندرہ دن استخبار ایدیلک نظر آ بلغارستان - صربستان - یونانستان دولتری پیندہ نمائی بر اشتلاف موجود اولدینی محافل سیاسیہ دہ تأید ایتکدہدر .

مصالحہ معاہدہ نامہ سی روما ۱۹ — مصالحہ معاہدہ نامہ سنک کلہ جک ہفتہ عقد ایدیلہ جکی شایعہ لری مصر آدوران ایتکدہدر . عقد مصالحہ پارس ۱۹ — (نان) غزہ سنہ رومادن اشعار اولنیور : بویوک یکیدن باشلان مکالات صلیحہ مک اخذ ایش اولدینی شکل محافل رسنیہ مک موجب ممنونیتی اوتقدہدر . مستقبل معاہدہ نامہ سی ویریلہ جک شکک ندقیندن مقدم بعض ایکنجی درجہ دہ ایتمی حائر قضیلانک حل قلددر .

ندقی اولنہ جق ۶۴ مادہ وار ایدی . دردست احضار بولان معاہدہ نامہ، موت بر طرز ادارہ کشف ایدن بر اشتلافنامہ اولیہرق بالمکس استانیول وروما قایتلری مکمل بر معاہدہ نامہ دہ دولتیہ مناسبات سیاسیہ، مالیہ، اقتصادیہ، تجاریہ و بحریہ مستقبلہ سی حل ایتک ایستورلر . مقالہ صلیحہ مک امضای کونی فرداسندہ، روما قایتلہ سی، قوتی یکیدن طویلاق وامتیازاتی تقرر ایتک اوزرہ باب عالی تنویقی ایدہ جکدر .

مالیسورلر عصبانی ویاہ ۲۰ — (بویہ فرایہ پرہسہ) غزہ سی مالیسورلرک عصبانی حقدنہ یازیور : بومشانی یقیندن علاقہ دار ایتکدہدر . اشقودرہ وقوعاتی آوستریا حدودی اوزرندہ تأثیر حصولہ کتیرمکدہ، حدودک دیگر طرفدہ موج ایدن امواج اختلالیہ ملکتنزدہ تأثیر حصولہ کتیرمکدہدر . تورکیہ مسائل داخلہ سنک یک چاپوق مسائل بین الدول مرہسہ کچدیک تاریخ اثبات ایتددر . تورکیہ حکومتی بووخم دقتہ لر دہ بالقانلرک استانوقوسی ہیچ بر منفعت تعقیب ایتکسزین آرزو ایدن آوستریادن باشقلہ بر دوست حکومتی یوقدر .

استانیولہ بو حقیقت صو کہ زمانلرہ قدر اکلشیلہ مدی . آرنادولقدہ تأسیس اشیش ایتکدہ تورکیہ لک منفعتی اولدینی آوستریا ظن ایتکدہدر . اگر تورکیہ بر اوروپا حکومتی اولتی ایستور ایسہ اوروپا دولتی صقیلہ عہدہ سنہ ترتب ایدن وطنانی اجرا ایتلی در .

آوستریا آرنادولرہ ربط ایدن تعاملت مالیسورلرک ممنون ایتدیراسی ضمتدہ آوستریانک حق اولدینہ برسب تشکیل ایدیور .

مالیسورلر اشقودرہ ۲۰ — (طوزی) دن کلن خبرلہ نظر مالیسورلر بوسکورتیلرک ایکی کوندن بری طوزی حوالیندہ محاربہ وقوع بولامشدر . عصانک برقی فرط طاغہ لتجا ایتلر سہدہ اورادن آوہ صرہ سلاح ایتقدہدرلر .

ورچوق (?) کونی اسلاملرندن برینک خرسقیانلر طرفندن قتل اولتندن طولانی اہالی اسلامیہ قاتل دردست ایلمک خصوصندہ مزویہ نام اوفاتی کویہ کیتددر . عسکر محاربہ لک اوکنی آتی اوزرہ وقت رزماندہ کلشدر . عسکر وژاندارمہ مک موصاتی اوزرینہ دوجارہ بجان اولان اہالی خرسقیانہ اسلاملر اوزرینہ آتش آچش، اسلاملر کال شجاعتلہ تحمل ایتلردر . قاتلر فرار ایتلردر . اشیش تمکین ایدیلہ بیلشدر .

مسائل مہمہ خارجیہ

بلغراد ۱۹ ایلول — صربستان حکومتی، اسکی صربستان و ماکدونیا احوالی حقدنہ دول معظمیہ بر غطرہ اعطا ایدہ جک و باقان حکومتلری ایلہ صربستانک بر اشتلاف عقدا ایدیلکندہ دائر (استراژہ) غزہ سنک وردیکی حوادتی صلاحیتدار محافلہ تکذیب اولتقدہدر .

ایم رسی تکذیلرہ رغماً صربستان حکومتی طرفندن یقیندہ بر حرکت عسکریہ وقوع بولہ جنی، بوشر حالک ۲۳ نجی کونی ایچون سریماً بر سرفر کلش حاضر لقدہ اولدینہ دائر شایعہ لر مصر آدوران ایتکدہدر .

صلاحیتدار محافلہ بیان اولندینہ نظر آ صربستان حکومتی بالقانلرک احوال و خیمہ سنہ قارشی اتخاذ ایلمیکی تدابیر احتیاطیہ دن ماعدادہیجانی موجب ہیچ بر تیریدہ توسل ایتددر .

مسائل مہمہ خارجیہ

ویاہ ۱۹ — برچوق دفتہ تکذیب اولتیش و (لایباخ) دہ براون بدینجی قول اردو تاسیس ایدیلکندہ دائر بر پروژہ آوستریا ارکان حربندہ ندقی اولتقدہدر . تدبیر مقرر فرانز دوغنا سنک آق دکر دہ حرکتک نتیجہ سیدر .

موسیو ساسانوفک سیاحتی پتربورخ ۱۸ — (غائبہ لرلودہ خصوصی تلخ افنا قلم) انکارتہ ک پتربورخ سفیری بوخانا موسیو ساسانوف، انکارتہ سیاحتندن مقدم ضیافتہ دعوت ایتددر . سفیر (بالورال) ہ کینیہ جکدر . تشرین اولک ہیندہ (زہوال) ہ کلہ جک اولان انکارتہ بوسی برزہ لی ایلہ دوت فرووازوردن تشکیل ایدہ جکدر .

اشقیا سرفجہ ۱۹ — یونان اولدینی ظن اولسان برچتہ بوسو قوردینی قرق ییچدن مہور ایتکدہ اولان طاس آغا اوزرینہ آتش آچتلددر .

مرقوم الاصولیندہ عودت ایدیور دی . رفاقتندہ بولان مالک و ذہنی آدندہ ایکی شخص تہلکلی صورتدہ مجروح اولشدر . بونلرک بارکیرلری تلف اولتشددر .

طاہر مجروح اولدینی حالہ پورایہ مواصلت ایتددر .

— عثمانی آرائسی —

انتقام

مالیسورلرک عصبانی

اسباب اولیہ حاضرہ

مالیسورلر، دیگر آرنادو اکثریتندن آریلارق، کندی حسابیرنہ عصبانندہ دوام ایدیورلر . عصبان دیورز . چونکہ مالیسورلری حال حاضرندہ مشروع برقیامہ سوق ایدہ جک ہیچ برسب یوقدر .

عجبا مالیسورلر چون عصبان ایدیورلر؟ مشوقلری کیمدر ؟ ایشتہ حال حاضرندہ بیلمہ سی لازم اولان شیلردن بری دہ بودر .

مالیسورلر، بقدر جسور و فداکار اولسلر، نہ اشقودرہ ولایتی فتح و بر حکومت ایدہ جک مقدار دہ نقوسہ مالک دکلدرلر، شو حالہ اشقودرہ، اونہی ہریہ نہدیہ صالدریورلر ؟ چونکہ اونلری سوق ایدن وار .

مالیسورلری شو حرکتلرہ آننجی آوستریا سوق ایدہ یایر . مکرکہ دوغری دن دوغری بہ روما مرکز روحانی یعنی باقانی، مالیسورلری مسلمانلرہ صالدرہ رمدہ برفاقدہ تصور ایتسین .

برنجی اہتالہ ضریہ المانیادن کلیر . ایکنجی اہتالہ باقانی، ایتالیا حسابنہ این کوریور دیمکدر . بزہ قایرسہ، ہراحتالہ دوغری در . حتی دہیہ بیلرک ہر ایکی طرف، عین زمانہ، عین مقصد ایچون متفقاً حرکت ایدیور .

اولا : ایتالیا ایلہ صلح مذاکراتی جریان ایدیورہ عثمانی حکومتی، ایتالیا شرائطی قبولہ اجبار ایچون غافلہ جیغارمقندن، محاربہ لرلہ تہدیددن دہا طبیی برشی اولماز . بواک مراجعت ایدلی . لکن اشتلاف منک ارکانندن روسیہ، باقان محاربہ سنک کندی لہندہ نتیجہ نہ میہ جکی واسلارلک بوش برہ تہلکہیہ آیتلش اولاجنی اکلا دی .

دیمک کہ یالکز آرنادولقدہ او یون ایشامق امکانی قالدی . لکن آرنادولرک قسم اعطی قولایقلہ اغفال ایدیلہ میہ جکندن ایٹہ یالکز مالیسورلرہ باشلانسی .

تأیید : المان سیاستک تکرار اسکی موطنی آلا بیلہ می ایون بزی بر سرورلہ المانیہ جلب ایتک جارملری نازک، لازم، ایٹہ مالیسور مسئلہ سی بو خصوص ایچون باشلایان او یونک مقدمہ سی دیمک اولور .

ایتالیا مصالحہ سیلہ بوسو کہ اہتالادہ ارتباط نامی اولدینی غیر متکرر . دیمک کہ بر آلمان آجازی قارشوسندہ بولونیورز .

حکومت حاضرہ مک بواویونی کوردیکنہ شہی یوقدر . مالیسور مسئلہ سنک اعتدال ایلہ تسویہ سی ممکن اولامادینی ایچون اوزرلرینہ بر فرقہ سوق اولونیور . بوندہ حکومتک اصابتی درکاردر . اختلال فکری، ساری بر فکدر . مالیسور اختلال، حوال متجاوزیدہ دخی سوء تأثیر ایدہ بیلیر . والحاصل اجراءات لازمہ زمانی کلش و حکومتدہ بواک توسل ایلہ بندر .

یالکز بزم اونو نامہ لازم کلن برچتہ وارسہ، اودہ شردہ کی ہر مسئلہ مک اکثریا برالمان - انکاز رقاقتندن عبارتدر . ایٹہ برازدہ اسلاو انترقیہ سی قاریشجہ ایٹہ بویلہ غرب شکر آلیور . بویوک مشکلات حالا باقادر . واقعہ دہ نہ سیتلہ اققا اہتالہ کی بولولر بر آرزو آیلش ایٹہ نہ باقادر . زوالی ملکک حیات پردولو آسودہ برحال آلیبور . آسودکی : ایٹہ شرقک نیجہ عصرلردر حسرتکشی اولدینی نعمت .